

Auteur: Juanita Stachowitz
ISBN: 9789402153286

© **2006** JUANITA STACHOWITZ

De eerste druk van Zeekakkelobbes is in 2006 uitgegeven door
Adriaan Heinen Uitgevers te 's-Hertogenbosch.

Zeekakkelobbes

Juanita Stachowitz

{verhalen}

Zeekakkelobbes

ZEEKAKKELOBBES

ALLE TIJD

LEVENSTEKEN

ZEEKAKKELOBBES

Het blijft vreemd, mijn ouderlijk huis zonder mijn vader. Ik verwacht hem elk moment. Zoals hij vroeger doordeweeks uit zijn werk binnenkwam, een keurige heer in een combinatie met stropdas. Of in het weekend na het klussen in de kelder, een uitvinder in stofjas. Of na zijn pensionering als hij met de hond naar het bos was geweest, een energieke senior in een sportief jack en met zijn suède pet op. Die pet ligt nog op de kapstok.

Uit heimwee dwalen mijn ogen naar de boekenkast op zoek naar de albums waarin mijn jeugd en tienerjaren zijn vastgelegd voor later. Later is nu. Ik kies de meest zorgeloze tijd.

Een album met stoffen omslag. Het voorblad vermeldt: St. Rafaël, 1964. Knisperend spinnenwebpapier scheidt vakantieherinneringen die even intens van kleur zijn als in mijn geheugen. Keurig recht ingeplakte fotootjes met een kartelrand. Op de meeste staan mijn moeder en ik. Mijn vader was de fotograaf, van hem zijn er slechts een paar opnames.

Ik blader en kom hem af en toe tegen. In korte broek met ontbloot bovenlijf bij het opzetten van de tent, een sterke man met een stoere lach. Slapend in de ligstoel, slechts licht kalend, zijn huid strakker dan de mijne nu. In een grote zwembroek, tot zijn enkels in de branding. Hij haatte koud water en kon bovendien niet zwemmen.

En dan die ene foto, genomen in de kleine jachthaven vlakbij de camping. Op een pier van rotsblokken staat hij voorovergebogen, zijn handen op zijn bovenbenen. Ik zit op mijn hurken naast hem, een kleutertje. Een bos krullend haar, de knobbeltjes van mijn gebolde ruggengraat, een zwembroekje en plastic waterschoentjes. De golven hebben zich op veilige afstand teruggetrokken. De foto wordt een film.

Ik kan de zee bijna ruiken, het ruisen horen. Op de achtergrond roepen mensen zangerige klanken naar elkaar. Het zijn Fransen op zoek naar zeeëgels. Nu weet ik waarom. Ze worden in klei gerold en boven een houtvuur geroosterd. De gebakken kleibal breken ze open. Een beetje citroensap en dan uitlepelen. Het schijnt een delicatessen te zijn. Toen wist ik alleen dat ze prikten.

Wij jagen op iets anders. Een pukkelig schelptorentje dat in het tussen de rotsblokken achtergebleven zeewater op het slijmerige groen leeft. Mijn vader ontdekt er een en plukt hem uit het lauwe water.

‘Kijk, een zeekakkelobbes.’ Hij legt het torentje in de palm van zijn hand zodat ik goed kan zien wat er gaat gebeuren. Even later tast een krabachtig pootje de rand van de schelp af, waagt zich dan op de huid en probeert het torentje op te richten. Mijn vaders vinger verhindert dat. Het pootje geeft niet op.

‘Een kleine moordenaar,’ gaat de uitleg verder. ‘Hij kruipt naar binnen, vreet het schelpdier op en zit dan klem. Alleen dat pootje kan nog naar buiten. Hij blijft groeien en drukt zichzelf dood.’

‘Net goed,’ oordeel ik. Mijn vader lacht. Geboeid kijken we hoe het beestje uit zijn gevangenis probeert te ontsnappen.

‘Zo is de natuur, kindje.’ Bijna verontschuldiging verklaart mijn vader wreedheid tot iets wat bij het leven hoort. ‘Het enige wat blijft,’ zegt hij terwijl hij het torentje van zijn handpalm optilt, ‘is de schelp.’ De teruggezette kakkelobbes vlucht zijwaarts over het rotsblok en stort zich over de rand in het poeltje brak water.

Hoog boven zeeniveau, op de schouders van mijn grote held, worstel ik al gauw weer met een volgend levensvraagstuk: welke smaak crêpe ik straks moet kiezen.

Een wrede moordenaar, een insluiper. De film breekt en de zilte zeelucht gaat over in een andere geur. Een typische

ziekenhuislucht tilt me naar de laatste dagen met mijn vader en er start een nieuwe film. Machteloos moet ik toezien hoe het leven langzaam wordt doodgedrukt door iets wat in hem gevangen zit en groeit. Hoe de ziekte er met zijn lichaam vandoor gaat en hem over de rand duwt. Ondanks zijn liefdevolle lessen ben ik onvoorbereid.

Het album ligt dichtgeslagen op mijn schoot. Ik ruik versgezette koffie. Mijn moeder roept vanuit de keuken of ik er een plakje cake bij wil. Alles is anders en toch zo vertrouwd. Ik ben thuis en weer even kind.

De zeekakkelobbes. Ik heb ernaar gezocht, maar volgens de encyclopedie bestaat hij niet. Van de schelp zijn genoeg afbeeldingen te vinden.

ALLE TIJD

Een winterse zondagochtend in 1965. Mijn ogen en neusgaten prikken na van het zwemwater. Een capuchon bedekt mijn vochtige krullen. Onder de dikke trui gloeit mijn huid van het droogwrijven. Ik ben vijf. Een zorgvuldig ingepakt prinsesje dat van het wekelijkse ritje naar het zwembad en terug naar huis nog meer geniet dan van het uurtje spartelen in het water. Op zondagmorgen is pappa van mij alleen.

Ik mag voorin zitten. Er zijn bijna geen auto's op de weg, de hele wereld lijkt van ons. Elk moment kunnen we samen in een avontuur verzeild raken, fantaseer ik terwijl we bij een lege kruising schijnbaar zinloos voor rood licht moeten stoppen. Met hem naast me durf ik van alles te bedenken. Mij kan niets gebeuren.

Dan is het er opeens. Een vraagteken bij zoveel geluk, twijfel aan mijn onkwetsbaarheid, het angstige vermoeden dat dit te mooi is om zo te blijven.

'Jij gaat nooit dood, hè pap?' flap ik eruit. Ik schrik van de vragende toon bij wat als vaststelling bedoeld was.

Groen, we trekken op. Ik kijk naar zijn profiel. Hij hoeft alleen maar lachend naar me te kijken en het antwoord te geven dat ik wil horen. Maar hij zoekt mijn ogen niet en het blijft stil. Te lang blijft het stil. Dan zegt hij met een vreemde klank in zijn stem dat iedereen een keer dood gaat. Ik huiver bij de echo van dat beklemtoonde 'iedereen'.

'Weet je, Billie, op een dag komt er een trein en, hoe graag ik ook bij je wil blijven, ik móet instappen. Ik weet niet waar die trein heen gaat, maar jij kunt niet mee. Niemand kan mee, het is mijn trein.'

Is dit mijn vader? Die zegt toch nooit zulke enge dingen? Mijn vader weet alles, kan alles. Doodgaan is iets voor andere